

Afrapportering vedr. ”Se på Sydhavnen! – Snapshots fra en usynlig bydel” journal-nr/referencenr 155991

Af Sidsel Risted Staun og Sarah Giersing, Københavns Museum

Projektresume:

I 2011 modtog Københavns Museum støtte til projektet ”Se på Sydhavnen! – Snapshots fra en usynlig bydel”. Formålet med ”Se på Sydhavnen!” var at videreudvikle den brugerinddragende formidling ved at ansætte en gruppe unge mellem 15 og 25 år fra Sydhavnen til at producere fotografisk materiale om bydelens livsvilkår og identiteter. Med VÆGGEN som platform skulle Sydhavnen synliggøres i det offentlige rum som unik del af hovedstadens kulturarv. Projektet byggede på erfaringer fra museets tidligere afholdte Nørrebro-projekt, men adskilte sig dels ved at samarbejde med lokale partnere (i rekrutteringsfasen) og dels ved at benytte formel læring og struktureret vidensudveksling til at styrke de unges kompetencer og understøtte mødet mellem unge og museum.

Projektet blev implementeret og gennemført efter planen i perioden fra oktober 2011-juli 2012.

Projektleder og projektmedarbejder var hhv. leder af Skoletjenesten/undervisningsafdelingen Sidsel Staun og museumsinspektør Sarah Giersing.

Projektets forløb og resultater:

Projektet begyndte med rekruttering af unge medarbejdere i november 2011 og indgåelse af samarbejde med workshopleder umiddelbart efter. Rekrutteringen udførtes i samarbejde med Sydhavnens boligsociale indsatser (KAB og ”Sammen om Sydhavnen”), og lykkedes hurtigt og godt med at sammensætte en gruppe unge med stor spredning både hvad angår køn, alder, uddannelsesmæssig baggrund og adresse i Sydhavnens meget diverse boligmasse og boligområder. Som workshopleder blev designer og kunstner Laura Winge, der selv bor i Sydhavnen, ansat.

Fra januar 2012 gennemførte museet i samarbejde med workshoplederen et stramt program af i alt fire workshops og dertil ugentlige møder, hvor der blev arbejdet videre med opgaver stillet i workshops (se projektets ugeplan vedlagt). De unge færdedes herindimellem på museet indenfor individuelle arbejdstider, hvor de arbejdede med deres fotografier. Projektet indgik i øvrigt sideløbende som case i projektet ”Museer og kulturinstitutioner som rum for medborgerskab”, hvilket gav et enestående refleksionsrum, hvor der var tid til at diskutere processens forløb undervejs og hele tiden justere aktiviteter og endemål.

Projektet havde ifølge den oprindelige plan følgende slutprodukter:

- En fordobling af brugeruploads på VÆGGEN, der er tilknyttet Sydhavnen.
- Et tematisk kurateret album om Sydhavnen med stor synlighed på VÆGGEN.
- Udstillinger om Sydhavnen i VÆGGENS montre.

I alt blev der oploadet omkring 150 gennearbejdede fotografier til VÆGGEN, som er med til at brede fortællingen om Sydhavnen ud og samtidig supplere de historiske fotos med samtidige.

Derudover blev der gennemført en udstilling af udvalgte fotografier i Karens Minde Kulturhus i Sydhavnen. Det blev valgt for at imødekomme et ønske fra de unge medarbejdere om også at synliggøre projektet

lokalt, og der viste sig at være stor interesse for udstillingen. Ligesom udstillingen understøttede museets ønske om at være til stede i byen på mange måder.

Udstillingen blev desuden suppleret af byvandring, hvor de unge viste rundt i deres kvarterer og delte deres personlige historier. Det blev til nogle meget anderledes byvandring, end dem museet hidtil har udbudt, men der var overvældende positiv feedback og stor efterspørgsel på den type "personlige" byvandring, en efterspørgsel der er fortsat også efter projektets afslutning.

Endelig har projektet affødt en bevilling fra Københavns Kommune til at iværksætte et formidlingsprojekt, der skal kombinere materialet og erfaringerne fra Sydhavnen med en kulturel udveksling med Hamburg, hvor en lignende bruger-genereret kvarters-undersøgelse finder sted. Projektet er pt. på tegnebordet.

Outreach som struktureret læringsforløb – positive erfaringer og nye udfordringer

På baggrund af erfaringerne fra det tidligere afholdte Nørrebro outreach projekt blev det planlagt at styre processen som et struktureret læringsforløb, hvor de unge både skulle udvikle tekniske færdigheder/kompetencer inden for fotografering og uddybe, nuancere og tykke fortællingerne om deres eget kvarter i et forpligtende fagligt forum med deltagelse fra andre (faste) medarbejdere ved museet. Dette skulle blandt andet forankre projektet bedre i museet og undgå, at gruppen af unge fik for meget karakter af satellit, samtidig med at det skulle tilbyde reel kompetence styrkelse til alle, der deltog i forløbet.

Den strukturerede styring gav en god og effektiv proces, der hurtigt førte til ovenstående omfattende resultater. Den gav en god forankring af projektet og en hurtig parathed til at bidrage hos de unge, der fra starten kunne gennemskue plan og endemål. Det gav en gensidig forståelse og tillid, der skabte god basis for en flerstemmig dokumentation af Sydhavnen. Som resultaterne viste, har vi fået mange nye perspektiver på bydelen ind i museets formidling, ligesom vi også har fået de unges umiddelbare refleksioner fra mødet med museet som nye perspektiver på institutionens arbejde.

Men at strukturere processen som et læringsforløb rejste også nye udfordringer. De unge påtog sig meget hurtigt rollen som elever frem for medarbejdere. De ønskede at imødekomme (eller omgås!) lærerens forventninger. Workshoplederen kom ofte til at understøtte dette med sin rolle som "ekspert" på fotografi, der så sig ansat til at dele sine æstetiske vurderinger af de unges fotografier, men derimod ikke lagde meget vægt på at skærpe de unges personlige udsagn om livskvaliteter i deres kvarter. Dette betød, at fokus lidt for længe kom til at ligge på at de unge skulle producere fotografier af en særlig æstetisk kvalitet, frem for på processen som en dialogisk undersøgelse af en bydel udarbejdet mellem ligeværdige kolleger på museet. For i stedet at understøtte den personlige fortælling gennemførte museet workshops med fokus på at styrke den personlige fortælling og de unges tro på at de er væsentlige for andre at få del i. Disse workshops blev i høj grad brugt og omsat i teksterne til udstillingen i Karens Minde Kulturhus og byvandringerne i Sydhavnen.

Hvad tager vi med videre?

Den flerstemmighed og nuancering af fortællingen om København og demokratiseringen af byens kulturarv, der er et af de vigtigste formål for arbejdet med outreach ved Københavns Museum, folder sig først for alvor ud, når de enkelte projekter får et varigt aftryk i museets samlinger og arbejdsgange i øvrigt.

Der arbejdes videre med at undersøge mulighederne for dette, bl.a. i to af Kulturstyrelsen støttede forskningsprojekter, der søsættes i 2013: hhv artiklen "Topography of belonging" og Ph.D. projektet "Brugerinvolvering på museer"

På Nørrrebroprojektet lærte vi at spændvidden mellem og trægheden i de museale arbejdsprocesser (Hvornår bliver det nye materiale reelt del af samlingen?) kan virke uforståelige såvel som uigennemskuelige for nye medarbejdere og ønsket om (og effekten af) hurtige formidlingsproduktioner. Selv her er 6 måneder et langt tidsspand at arbejde i for en ung medarbejdergruppe.

Og selv om projektledelsen af Se på Sydhavnen hele tiden har haft for øje at materialet skal hele vejen ind i samlingen, for at forankre projektet for eftertiden er det stadig er en udfordring at få materialet helt ind i samlingen. Og selv om vi opmærksomme på at integrere projektet med resten af museet, skete denne bevægelse kun når projektledelsen initierede disse møder.